

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ

Кафедра туризму та готельно-ресторанної справи

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

«КЛАСТЕРИЗАЦІЯ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ: СТАН, ПРОБЛЕМИ,
ПЕРСПЕКТИВИ»

(на матеріалах ТОВ «ТКБ»)

Здобувача вищої освіти
4 курсу, групи Т-41д,
спеціальності 242 «Туризм»
освітньої програми
«Туризм»

Воловик
Юлії
Леонідівни

Науковий керівник
кандидат географічних наук,
доцент

Кізіюн
Алла
Григорівна

Гарант освітньо-професійної
програми
кандидат економічних наук,
доцент

Онищук
Наталя
Вікторівна

Вінниця 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ КЛАСТЕРИЗАЦІЇ В ГАЛУЗІ ТУРИЗМУ.	6
1.1. Сутність кластеризації в галузі туризму	6
1.2. Сучасний стан та перспективи розвитку процесів кластеризації у туристичній галузі України.....	8
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ КЛАСТЕРИЗАЦІЇ НА ПРИКЛАДІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА «ТУРИСТИЧНИЙ КЛУБ «БІДНЯЖКА».....	16
2.1. Загальна характеристика туристичного підприємства ТОВ «ТКБ».....	16
2.2. Аналіз діяльності «Туристичного клубу «Бідняжка».....	20
2.3. Роль і значення кластерів в діяльності підприємства.....	25
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ТУРИСТИЧНИХ КЛАСТЕРІВ В УКРАЇНІ НА ПРИКЛАДІ ТОВ «ТКБ».....	34
3.1. Основні проблеми кластеризації та напрямки вдосконалення туристичних кластерів в галузі туризму України.....	34
3.2. Пропозиції щодо покращення діяльності туристичного підприємства «Бідняжка» в напрямку кластеризації в галузі туризму.....	39
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	43
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	45
ДОДАТКИ.....	49

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бойко М., Босовська М., Ведмідь Н., Мельниченко С., Охрименко А. Розвиток туристичного кластеру. *Журнал «Проблеми та перспективи менеджменту»* том 15, випуск 4. Суми, 2018. С. 134-149. сайт URL: https://www.businessperspectives.org/images/pdf/applications/publishing/templates/article/assets/9802/PPM_2017_04_Voiko.pdf (дата звернення: 12.02.2023).
2. Босенко К.І., Парфієнко А.Ю. Кластеризація як напрям рекреаційно-туристичного розвитку Подільського регіону України. *Вісник Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна*. Харків, 2018. С. 122-129. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILE=&2_S21STR=VKhMv_2018_7_20 (дата звернення: 16.02.2023).
3. Волинський туристичний кластер. *Polesie magia natury*. URL: <http://polesie-turystyka.pl/uk/%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B5%D1%80/> (дата звернення: 16.02.2023).
4. Воловик Ю.Л. Сучасний стан та перспективи розвитку процесів кластеризації у туристичній галузі України. *Актуальні проблеми ефективного соціально-економічного розвитку України: пошук молодих: матеріали XII Всеукр. студ. наук.-практ. конф., м. Вінниця, 20 квіт. 2023 р. Вінниця, 2023. С. 235-242.*
5. Гонга О.І. Імпульси регіонального розвитку на основі кластеризації сфери туризму та рекреації. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2020. № 1(21). С. 142-150. URL: <http://ppeu.stu.cn.ua/article/view/211407/211436> (дата звернення: 14.02.2023).
6. Докай Д., Домі Н., Терполларі А., Кадію Е. Туристичні кластери, характеристики, принципи та теорія розвитку. *Європейський журнал маркетингу та економіки*. 2018. Том1. Вип. 3. С. 39-43. сайт URL: https://revistiaorg/files/articles/ejme_v1_i3_18/Docaj.pdf (дата звернення: 14.02.2023)

7. Інтернет – видання Полтавщина. URL: <https://poltava.to/news/54225/> (дата звернення: 16.02.2023).

8. Кластеризація туризму та інновації. URL: <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:352389/FULLTEXT01.pdf> (дата звернення: 27.02.2023).

9. Кластери – підтримка туристичної діяльності підвищення конкурентоспроможності. URL: https://www.researchgate.net/publication/46567413_Clusters_-_Tourism_Activity_Increase_Competitiveness_Support (дата звернення: 05.03.2023).

10. Концепція бізнес-кластерів та її вплив на вдосконалення туристичного бізнесу. URL: https://www.researchgate.net/publication/336441358_The_concept_of_business_clusters_and_its_impact_on_tourism_business_improvement#pf7 (дата звернення: 26.02.2023).

11. Кахнєвська М. На шляху до визначення туристичного кластера. *Журнал підприємництва, менеджменту та інновацій*. URL: <https://jemi.edu.pl/vol-9-issue-1-2013/towards-the-definition-of-a-tourism-cluster> (дата звернення: 15.03.2023).

12. Туристично-інформаційний центр Славутича. *Facebook. Visit Slavutych*. URL: <https://www.facebook.com/visitslavutych> (дата звернення: 15.02.2023).

13. Міжнародний агротуристичний кластер ДНІСТЕР 1362. Офіційний сайт. URL: <https://www.dniester1362.com/> (дата звернення: 17.02.2023).

14. Офіційний сайт Тур-клубу «Бідняжка». Розділ «Поширені питання»: сайт URL: <https://tcb.com.ua/questions> (дата звернення: 23.11.2022).

15. Про кластер. *IT cluster*. URL: <https://itcluster.kiev.ua/pro-nas/pytannia> (дата звернення: 12.02.2023).

16. Проект «Міжнародний агротуристичний кластер «Дністер 1362»». URL: https://www.astar.agency/project/dniester_1362/ (дата звернення: 17.02.2023).

17. Про Славутич. *Відвідайте Славутич*. URL: <https://visitslavutych.com/pro-slavutych/> (дата звернення: 15.02.2023).

18. Список зареєстрованих туристичних кластерів. URL: <https://youcontrol.com.ua/search/?q=%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B8>

%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9+%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B5%D1%80&page=1 (дата звернення: 14.02.2023).

19. Створюється «Туристичний кластер Трускавець». *Трускавецький вісник*. URL: <https://protruskavets.org.ua/stvoriuiet-sia-turystychnyu-klaster-truskavets/> (дата звернення: 15.02.2023).

20. Табенська О.І. Функціонування кластерів у рекреаційно-туристичному комплексі регіону. *Науковий економічний журнал «Інтелект XXI»*. № 6. Київ, 2020. С. 100-105. URL: http://www.intellect21.nuft.org.ua/journal/2020/2020_6/20.pdf (дата звернення: 21.02.2023).

21. ТОВ «Тур-клуб «Бідняжка»». URL: https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/39529885/ (дата звернення: 09.11.2022).

22. Туристичний кластер. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A2%D1%83%D1%80%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9_%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B5%D1%80 (дата звернення: 13.02.2023).

23. Туристичний кластер Львівщини. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-tourism/3365226-na-lvivsini-stvorili-turisticnij-klaster-so-obednav-biznes-i-vladu.html> (дата звернення: 16.02.2023).

24. Туристичний кластер «Посулля». сайт URL: <https://posullya.at.ua/> (дата звернення: 17.02.2023).

25. Туристичний кластер «Славутич». сайт URL: <https://arr.in.ua/2086-2/> (дата звернення: 15.02.2023).

26. Тур-клуб «Бідняжка». Архів поїздок: сайт URL: <https://old.tcb.com.ua/archive/> (дата звернення: 25.11.2022).

27. У Трускавці створили кластер для сприяння туризму та розвитку міста. сайт URL: https://galinfo.com.ua/articles/u_truskavtsi_stvoryly_klaster_dlya_spruyannya_turyzmu_ta_rozvytku_mista_344237.html (дата звернення: 14.02.2023).

28. Benefits of being part of a cluster: сайт URL: <https://beautycluster.es/en/about-us/benefits-of-being-part-of-a-cluster/> (дата звернення: 22.03.23).

29. Kim, N., Shim, C. Social capital, knowledge sharing and innovation of small- and medium-sized enterprises in a tourism cluster. *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 30(6). Bingley, 2018. pp. 2417-2437.

30. Mirčetić, V., Vukotić, V., & Cvijanović, D. The concept of business clusters and its impact on tourism business improvement. *Economics of Agriculture*, Belgrade, 2019. 66(3). pp. 851-868.

31. Obidjanov T., Saidkulova G. Tourism cluster. *Scientific progress*. Uzbekistan, 2022. pp.114-119.

32. Odinokova T. Tourism cluster as a form of innovation activity. *Economics. Ecology. Socium*: Vol 3 No 2. 2019. pp. 1-11.

33. Sarac O. The Importance of Clustering in a Successful Destination Management. *Overtourism as Destination Risk (Tourism Security-Safety and Post Conflict Destinations)*. *Emerald Publishing Limited*, Bingley, 2021. pp. 201-218.

34. Usmanow M. The development of the tourism cluster as an important factor in the creation of new jobs. *Economy and society*. 2021. №10(89). Tashkent,. pp. 321-328

35. Yalçınkaya T., Güzel T. A General Overview of Tourism Clusters. *Journal of Tourism Theory and Research*. Isparta, 2019. pp. 27-39.